

Verklaring beleggingsbeginselen

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groenten- en Fruitverwerkende Industrie

1. Over het waarom van deze verklaring beleggingsbeginselen

Uw pensioen voorziet u en uw gezinsleden bij ouderdom en overlijden van een inkomen. Het bestuur van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groenten- en Fruitverwerkende Industrie regelt dat pensioen voor u. Dat doen wij onder meer door uw pensioengelden te beleggen. Over dat beleggen leest u in deze verklaring beleggingsbeginselen.

Deze verklaring is opgesteld door het bestuur van het pensioenfonds. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor deze verklaring.

Deze verklaring is in november 2011 opgesteld en wordt aangepast als de beleggingsbeginselen veranderen. De verklaring wordt beschikbaar gesteld aan alle betrokkenen van het pensioenfonds door plaatsing op de website www.groentefruitpensioen.nl.

In deze verklaring gaan we in op de regeling en de organisatie van het pensioenfonds, leggen we het beleggingsbeleid uit en lichten we tot slot de uitvoering van dit beleggingsbeleid toe.

2. Over het pensioenfonds

2.1 Doel en kerntaken

De Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groenten- en Fruitverwerkende Industrie (hierna: het pensioenfonds) is het bedrijfstakpensioenfonds voor werkgevers en werknemers in de Groenten- en Fruitverwerkende Industrie. Op basis van een middelloonregeling bouwen werknemers in deze sector bij het fonds een aanspraak op ten behoeve van de financiële gevolgen van overlijden of pensionering.

De kerntaken van het pensioenfonds zijn het verstrekken van pensioenuitkeringen, het beleggen van de pensioengelden en de werkzaamheden die daar rechtstreeks verband mee houden.

Het bestuur heeft de pensioenadministratie en het beleggen van het vermogen van het pensioenfonds uitbesteed aan externe deskundigen. De pensioenadministratie is uitbesteed aan Syntrus Achmea Pensioenbeheer. Het vermogensbeheer is uitbesteed aan F&C Netherlands B.V. (hierna F&C) en Syntrus Achmea Vastgoed. Hoe zij dat doen? Dat leest u hieronder.

2.2 De deelnemers

Het pensioenfonds is bedoeld voor werknemers in de Groenten- en Fruitverwerkende Industrie. Het pensioenfonds bestond eind 2010 uit 16.620 deelnemers:

- 3.181 actieve deelnemers;
- 11.445 slapers (oud-deelnemers);
- 1.994 pensioengerechtigden.

2.3 Het vermogen

Het pensioenfonds had eind 2010 een pensioenvermogen van 153 miljoen euro.

2.4 De bestuurlijke organisatie

Het bestuur van het pensioenfonds bestaat uit bestuursleden vanuit de werknemersorganisaties FNV Bondgenoten, CNV Vakmensen en De Unie en bestuursleden namens de werkgeversorganisatie VIGEF.

Het bestuur stelt het strategische beleggingsbeleid vast, ook houdt het toezicht op de uitvoering van dit beleid en is hiervoor eindverantwoordelijk.

2.5 De commissies

Het bestuur heeft verschillende commissies ingesteld. Er is een beleggingscommissie, een pensioencommissie, een communicatiecommissie en een jaarwerkcommissie.

Voor de verklaring beleggingsbeginselen zijn de taken en bevoegdheden van de beleggingscommissie van belang. Deze staan beschreven in het reglement van de beleggingscommissie en luiden als volgt:

1. De beleggingscommissie heeft ten behoeve van het bestuur een adviserende taak en een toezichthoudende taak.
2. De beleggingscommissie rapporteert over haar bevindingen in de eerstvolgende bestuursvergadering.
3. De beleggingscommissie adviseert het bestuur over het beleggingsbeleid, waaronder het beleggingsplan, de met de vermogensbeheerder af te sluiten contracten, evenals de richtlijnen en aanwijzingen voor het door de vermogensbeheerder uit te voeren vermogensbeheer.
4. De beleggingscommissie adviseert het bestuur over strategische beslissingen met betrekking tot de invulling van het risicobudget rekening houdend met de verplichtingen van het fonds. De basis voor het vaststellen van het risicobudget is de ALM-studie.
5. De beleggingscommissie heeft tot taak toezicht uit te oefenen op de wijze waarop de vermogensbeheerders het vermogen beheren.
6. De beleggingscommissie heeft tot taak actuele ontwikkelingen op beleggingsgebied te volgen. Voor zover de beleggingscommissie in deze ontwikkelingen aanleiding ziet de beleggingsstrategie van het fonds aan te passen, dan heeft de beleggingscommissie tot taak het bestuur hierover op eigen initiatief te adviseren.
7. De beleggingscommissie maakt met de vermogensbeheerders afspraken over de grenzen van herbalanceren. Bij eventuele overschrijding van deze grenzen roept de vermogensbeheerders de beleggingscommissie bij elkaar. De beleggingscommissie geeft daarna advies aan het bestuur.

De beleggingscommissie bestaat uit vier vertegenwoordigers van het bestuur ondersteund door een externe beleggingsadviseur, de adviserend actuaris, de adviseur vermogensbeheer van F&C en de adviseur vermogensbeheer van Syntrus Achmea Vastgoed.

3. Over de voorwaarden en risico's van het beleggingsbeleid

3.1 De doelstelling

Het toegezegde pensioen uitkeren. Dat is ons belangrijkste doel. Het tweede doel is zoveel rendement halen dat er toeslag verleend kan worden en dat er kan worden voorzien in alle onverwachte risico's. Om die doelen te behalen belegt het pensioenfonds in aandelen, obligaties en andere beleggingsvormen. Uiteraard brengt beleggen risico's met zich mee. Welke risico's dit zijn en hoe we daarmee omgaan, leest u hieronder.

3.2 De uitgangspunten

Beleggen doen wij onder voorwaarden. Het bestuur heeft in 2009 de volgende uitgangspunten gedefinieerd aan het beleggingsbeleid ten opzichte van de toen bestaande situatie:

- Minder complex, maar diversificatie blijft belangrijk.
- Terugbrengen van het kredietrisico.
- Terugbrengen van het aantal beleggingscategorieën.
- Niet beleggen in produkten waar meerdere geldstromen naar meerdere partijen gaan.
- Niet te veel actief beleid. Indien actief beleid, dan alleen in niche markten.
- Niet te veel beleggingen in de Verenigde Staten.
- Illiquide beleggingen maximeren.
- Rentebeleid: het bestuur heeft gekozen voor een renteafdekking van 75% van de verplichtingen. Hiervoor geldt een bandbreedte met een ondergrens van 70% en een bovengrens van 80%. De afdekking van het renterisico wordt jaarlijks heroverwogen.
- Ons uitgangspunt is Verantwoord Beleggen. Daarover leest u meer in paragraaf 5.3.
- De beleggingsmix mag niet leiden tot een hoger vereist vermogen dan de huidige mix.

3.3 Het beheersen van beleggingsrisico's

Beheersen van risico's die het pensioenfonds loopt door het beleggen van het vermogen is een van de onderdelen van ons beleggingsbeleid. De Nederlandsche Bank heeft hiervoor regels opgesteld. Hierin staan grenzen beschreven waarbinnen een pensioenfonds moet beleggen om te voorkomen dat er te grote risico's worden genomen. De Nederlandsche Bank beoordeelt regelmatig hoe hoog de risico's van een pensioenfonds zijn. Ook kijkt De Nederlandsche Bank of het fonds voldoende buffers heeft om tegenvallende ontwikkelingen op te kunnen vangen.

Belangrijkste risico's

1. **Renterisico:** Het risico dat het saldo van de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen verandert door veranderingen in de marktrente. In de ALM-studie is gezocht naar een optimale afdekking van het renterisico. Uitkomst was dat een afdekkingspercentage van 75% optimaal is voor het fonds. Het bestuur heeft gekozen voor een bandbreedte met een ondergrens van 70% en een bovengrens van 80%. Doordat de waardering van verplichtingen op marktbasis plaatsvindt, zal het renterisico voor de totale financiële positie van het fonds veel explicieter zichtbaar worden en een dominante rol spelen. Het bestuur toetst elk kwartaal of de renteafdekking binnen deze bandbreedtes zit.

2. **Marktrisico:** Het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen, convertibles en direct vastgoed) verandert door veranderingen in de marktwaardering van deze waarden. Ook het structurele marktrisico is in kaart gebracht door de ALM-studie. Uitkomst daarvan is dat een zodanige beleggingsmix is samengesteld dat het marktrisico acceptabel is. De beheersing van dit risico wordt in de hand gehouden door spreiding en diversificatie van de beleggingsproducten.

3. **Kredietrisico:** Het pensioenfonds probeert het tegenpartijrisico te beperken door afspraken te maken over de kredietwaardigheid van partijen waarin wordt belegd. Het pensioenfonds neemt momenteel beperkt kredietrisico's in de vastrentende beleggingen. Het is de actieve beheerders

toegestaan een deel van de portefeuille te beleggen in obligaties waarvoor geen beursnotering geldt en schuldbekentenissen in opkomende markten. Voor al deze beleggingen zijn beperkingen vastgesteld.

4. **Valutarisico:** Het risico dat de waarde van de beleggingen verandert door veranderingen in valutakoersen. Het pensioenfonds dekt het valutarisico van niet-euro beleggingen nagenoeg voor 100% af. Het valutarisico wordt door het fonds gezien als een risico waar op lange termijn geen rendement tegenover staat. Dit geldt als strategisch uitgangspunt.

5. **Liquiditeitsrisico:** Het risico dat beleggingen beperkt verhandelbaar zijn.

Wij brengen onze beleggingsrisico's in kaart met een Asset Liability Management-studie (ALM-studie). In een ALM-studie wordt berekend hoe de financiële positie van een pensioenfonds zich op de lange termijn kan ontwikkelen, bij verschillende economische scenario's. In augustus 2009 is de laatste ALM-studie gedaan. Deze studie ondersteunt het bestuur bij de beslissing over de te nemen beleggingsrisico's die het kan nemen, gegeven het premie- en indexatiebeleid van het fonds. Het resulterende, door het fonds als aanvaardbaar geachte, beleggingsrisico moet door het bestuur vertaald worden in een strategisch te voeren beleggingsbeleid. Het aanvaardbaar geachte beleggingsrisico is met behulp van de ALM-studie vastgesteld waarbij de ambitie om de pensioenen in de toekomst te kunnen indexeren een belangrijke overweging was. In de ALM-studie is ook specifiek gekeken naar de risico's van de verschillende mixen voor wat betreft de kans dat het fonds op korte of middellange termijn in negatieve zin zou afwijken van het te voren berekende herstelpad in het ingediende herstelpad.

Voor de strategische keuzes wordt verwezen naar de ABTN.

4. Over het vaststellen, uitbesteden en verantwoorden van het beleggingsbeleid

4.1 Het vaststellen

Acceptabele risico's

Het bestuur van het pensioenfonds bepaalt welke maximale risico's het toestaat. Zij doet dit na advies van de beleggingscommissie en externe adviseurs van het pensioenfonds. Zo legt het bestuur vast dat de kans dat het risico dat we niet aan onze verplichtingen kunnen voldoen zo klein mogelijk is. Daarna stelt het bestuur het strategisch (meerjaren-)beleggingsbeleid vast.

Aangepaste richtlijnen

Het bestuur van het pensioenfonds evalueert de beleggingsrichtlijnen tenminste een keer per jaar. Zij stelt elk jaar een beleggingsplan op. Als het nodig is om de richtlijnen aan te passen, dan staan de voorstellen voor aanpassing in dit plan. Hierin staat ook hoe het strategische beleggingsbeleid er voor het komende jaar uitziet. Soms is het nodig tussentijds een aanpassing door te voeren. Dat kan bijvoorbeeld als er grote veranderingen zijn in de situatie van het pensioenfonds of op de markt. Het pensioenfonds voert in dat geval eerst een nieuwe ALM-studie uit.

4.2 Het uitbesteden

Het bestuur van het pensioenfonds heeft het vermogensbeheer uitbesteed aan F&C en Syntrus Achmea Vastgoed. De condities van de uitbesteding zijn vastgelegd in vermogensbeheerovereenkomsten.

4.3 Het verantwoorden

F&C en Syntrus Achmea Vastgoed rapporteren periodiek aan het bestuur van het pensioenfonds. De beleggingscommissie en het bestuur houden met hulp van deze rapportages toezicht. Als het nodig is, sturen ze vervolgens het beleid bij. F&C en Syntrus Achmea Vastgoed administreren de beleggingsportefeuille.

5. Over gedragscodes

5.1 Geen belangenverstrengeling

Integriteit vinden wij belangrijk. Daarom hebben het pensioenfondsbestuur, de directie en de medewerkers van F&C en Syntrus Achmea een gedragscode ondertekend. Zo voorkomen wij belangenverstrengeling. Deze gedragscode geldt ook voor externe adviseurs. Een compliance officer (in 2011 is dit de heer J. de Graaf van Cijfers) controleert of het bestuur de gedragscode naleeft.

5.2 Kernactiviteiten

Het pensioenfonds beperkt zich tot activiteiten in verband met pensioen en werkzaamheden die daar verband mee houden, waardoor deze in lijn zijn met de specifieke taakopdracht en de daarmee samenhangende wettelijk geregelde bijzondere positie die het pensioenfonds heeft.

5.3 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het fonds heeft het Maatschappelijk Verantwoord Beleggen nadrukkelijk in haar beleggingsbeleid geïntegreerd. Daartoe wordt er rekening gehouden met wettelijke verplichtingen en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals onder andere zijn vastgelegd in de Code Tabaksblad en de 'Principles for Responsible Investment' van de Verenigde Naties.

Het fonds heeft haar Vermogensbeheerder F&C gevraagd het beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen dat van toepassing is op de beleggingsfondsen ten aanzien waarvan zij als beheerder optreedt uit te voeren. Dit beleid wordt gekenmerkt door de volgende twee onderdelen:

- Responsible Engagement Overlay (Reo) beleid. Het gaat hier om het gebruiken van invloed om een beter beheer van de risico's en kansen op het gebied van bijvoorbeeld milieu en maatschappij te bereiken.
- Het uitsluiting beleid

Op basis van macro-economische risico's op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur en informatie vanuit het fonds, mogelijkheid tot beïnvloeding en het belang in bepaalde ondernemingen wordt door de vermogensbeheerder een prioriteitenlijst samengesteld. Tevens wordt een aantal criteria op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur vastgesteld.

Tegen deze achtergrond wordt binnen de beleggingsportefeuille door de vermogensbeheerder onderzoek gedaan, actief gebruik gemaakt van het spreek- en stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen en een dialoog gezocht met ondernemingen in de portefeuille. Het fonds heeft een beleggingsbeleid waarbij producenten van clusterbommen en landmijnen zijn uitgesloten. Het beleid van stemmen en de dialoog wordt door de vermogensbeheerder verzorgd voor alle aandelenfondsen waarin door het fonds is belegd. Over de resultaten van dit verantwoorde beleid wordt op kwartaalbasis verantwoording afgelegd door de vermogensbeheerder.

Pensioenfondsen kunnen in het kader van maatschappelijk verantwoord beleggen jaarlijks meedoen aan de door de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling uitgevoerde onderzoek naar hun verantwoord beleggingsgedrag. Het fonds heeft hieraan in 2011 voor de derde keer meegedaan. En wederom goed gescoord.

Het fonds maakt binnen F&C deel uit van een werkgroep maatschappelijk verantwoord beleggen namens een aantal pensioenfondsen. De werkgroep is in gesprek met F&C over de uitbreiding van het maatschappelijk verantwoord beleggen.